

NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO ČETRTLETNO DIN 15 CELOLETNO DIN 60/ZA INOZEMSTVO JE DODATI POŠTINO/ OGLAŠI PO CENIKU/ POSAMEZNA ŠTEVILKA PO DIN 150. POŠT. ČEK. RAČ. 13.188

ORJUNA

VREDNIŠTVO IN VPRAVA V VČITELJSKI TISKARNI/ ROKOPIŠI SE NE VRAČAJO/ ANONIMNI DOPISI SE NE PRIOBČVATEJO/ POŠTINA PLACANA V COTOVINI TELEFON ŠTEV. 906.

Orjunaši!

V spomin padlemu bratu Valentinu Žicu, oblastnemu čelniku Dalmatinskih Orjun, prirede razpuščenim Orjunaši in prijatelji v nedeljo, dne 13. februarja ob 11. uri dopoldne v pravoslavni kapelici v Voivode Mišića vojašnici

SVEČAN PARASTOS

katerega se udeležite vsi polnoštevilno! Obleka civilna z znakom.

Po triumfu korupcije.

»Za nami potop!« je menda geslo VI. izdaje vlade palanaškega advokata g. Uzunovića, sedaj večnega mandatorja za sestavljanje vlad, pod katerim je zapeljan državni voz v toliko blato, da bo izvlečenje istega iz močvare sramotnih zunanjepolitičnih porazov in popolnega gospodarskega poloma v notranjosti zahteval gigantskih naporov. Višek premišljenega razdiranja, spoštovanja in ljubezni do zemlje in njenih institucij pa je dosegla VI. vlada nenadomestljivega advokata stranke SHS Kučićev in Odžakovičev s poslednjim glasovanjem v anketnem odboru, s katerim je faktično zmagala korupcija s pomočjo slovenskih klerikalcev.

Da so glasovali radikalni za to, da se izpremeni vse delo anketnega odbora v tragikomično komedijo, je čisto razumljivo. Saj so jih k temu tirali neusmiljeno partijski in osebni interesi, ki so zahtevali zabašurjenje nemorale in korupcije v njihovi truli partiji. Kakor je sicer i to njihovo postopanje vredno najtežje obsodbe, tako pa ne more najti pošteno pero besede za primerno oceno postopanja cveta slovenskega ljudstva, ki je premišljeno rešil Velizarja, Janjića, Stojadinovića, Rade Pašića, Niko Novakovića in ostale prvobornike državotvorne radikalije pred temeljitim obračunom.

Vse izgovorjanje in zavijanje z »veliko zmago SLS v boju zoper korupcijo« ne hasni prav nič, ker zna slovensko ljudstvo navzlic slepi zaupljivosti vendar še razlikovati noč od dne. Ako so pozabili gnadjivi gospodje na pretekli dni, »ko so nosili zastavo boja proti nepoštenosti, podkupovanju in korupciji v državi« in ako danes proslavljajo to, kar so še včeraj preklinjali, pa ni pozabilo slovensko ljudstvo na neovrgljivo dogmo: da se pravi družiti se danes z radikali služiti nepravdi in podaljševati življenje korupciji. Vsa

teža položaja je 4. februarja v resnici ležala na vesoljni SLS, ki pa se je izkazala za prešibko in na ljubo par dni vladanja zatajila vse svoje dosedanje delo in pokazala, da so bile nade v njeno načelnost brezpredmetne. Ako pa je navičnost velmože dične SLS tolika, da vidijo v poslednjem glasovanju anketnega odbora »svojo veliko in sijajno zmago«, potem se moramo i mi priključiti onim, ki resno protokujejo njeno bližnjo smrt; ker je več nego gotovo, da se bo dobro slovensko ljudstvo, s katerim gnadjivi gospodje brijejo tako neusmiljeno burke, izkazalo hvaležno za »take največje in najlepše darove«.

S tem glasovanjem pa si je podžagala pustna vlada tisto večjico, na kateri ždita v bratskem zagrljaju zelena veja Prlekije in državnik iz Niša. Vprašanje razvoja bližnjih dogodkov je le še trenutek, ko bo to i s faktom potrjeno. In tedaj bo stopila na površje zopet uganka, kako najti izhod iz slepe ulice in povesti Jugoslavijo na pota, odgovarjajoča njenemu gospodarskemu in geografskemu položaju ter silnim žrtvam, katere je doprinesel mirni in delavni jugoslovenski narod za svoje osvobodjenje.

Čas, v katerem živimo, zahteva velikih del, če hočemo spasiti pred propadom s tolikimi krvnimi žrtvami priborjeno svobodo in neodvisnost. In ta velika dela more uspešno izvršiti edinole enotna jugoslovenska fronta, v katere osnovanju leži danes edina garancija za uspešno izlečenje krize, v katero

smo zašli po osemletnem strupenem razdiralnem delu separatizma in absolutnega partizanstva. Prigovorov proti osnovanju te fronte ne sme biti nikakih. Sedaj gre za interese države, sedanjih in bodočih pokolenj, ki ne smejo po krivdi nas in naših političarjev, ki vidijo v zemlji samo objekt za uteševanje pohlepa po zlatu in institucijo za vzdrževanje narodnih poslancev in ministrov, pasti pod suženjski igo, pod katerim smo ječali mi do leta 1918. V Jugoslaviji je dovelj dela za vse še tako velike politike in predstirirane voditelje, ki ga morejo opravljati čisto mirno in složno v zavesti, da delajo za spas države. Tako tudi za vzajemno delo šefa samostalnih demokratov Svetozarja Pribičevića s šefom jugoslovenskih demokratov Ljubo Davidovičem. Izkušnje, ki sta si jih stekla v dosedanjem ločenem delu, so pač jasne i za zadnjega političnega diletanta. Ločena predstavljata stranko Srbičancev in Prečanov z malimi obojestranskimi pridrati, združena pa občedržavno stranko, obsegajočo vso državo od Djevdjelija pa do Jesenic, katera bi se po številu mandatov in kroglic lahko upravljeno predstavila drugemu ustavnemu faktorju kot edina legitimirana kandidatka za volilno vlado, ki bi prečistila obstoječo megleno politično atmosfero in priborila pri svobodnih volitvah take pozicije, da bi ne mogli v Jugoslaviji nikdar več priti do absolutne vlade pro-

OB 354-LETNICI SMRTI MATIJE GUBCA.

Našim kmetom!

Nepretrgana veriga krivic in ponižanj je zgodovina našega naroda od dobe, ko je izgubil smisel za skupnost in se pričel deliti na razne »narode«. Od tedaj naprej zaznamujemo same žalostne in nesrečne dogodke. Na 15. februarja pa obhajamo eno najtužnejših obletnic, namreč obletnico smrti kmetskega voditelja Matije Gubca. Dne 15. februarja 1573 je plesala zmage pijana druhal okrog

nonsirani separatisti in notorični uničevalci države.

Tej novi združeni demokratični stranki, ki bi jo tvorile nedvomno najjače osebnosti našega parlamenta, pa bi se gotovo pridružili i oni številni jugoslovensko orientirani elementi, ki danes zbog ogabnosti in divjaških metod politične borbe ne marajo poseči v politično delo. Da bi med njimi ne bili poslednji i Orjunaši, ki stoje danes v stavu motrenja napram političnemu položaju, ni potreba še posebej podčrtavati.

Gorje pa onemu, ki bi iz malenkostnih osebnih ali bežnih taktičnih uspehov odrekal sodelovanje in dobro voljo pri udruževanju obeh demokratiških frakcij. Njegov odpor bo strl čas in preko njega pojdejo zavedni Jugosloveni, katerim je do spasa države in izmirjenja z istomiselnimi brati neprimerno več, kakor do tega, da jih bi vodil i v bodoče še kak človek, kateremu je bilo Jugoslovenstvo le krinka in osebna ambicija dražja od rešitve države. Ako bi se uprle proti tej združitvi prizadeji frakciji, potem nista obe vredni, da še v nadalje obstojata ter ju je potreba brez nadaljnega zapustiti, ker sta za razvoj Jugoslavije škodljivejši, kakor katerakoli najzagrizenejša separatistična grupa, in to za to, ker skrunita in ubijata ugled ter polet oni ideji, ki more biti edina zvezda vodnica naše mlade države. V tem slučaju pa ne bo preostalo vsem poštenim in pravim Jugoslovenom drugega, kot da pozdravijo in podpro brez prigovorov eventualni začasni izvenparlamentarni režim z vsemi razpoložljivimi silami ter končno temeljito obračunajo z vsemi, ki so šarlatanili z ofiциelnim partijskim Jugoslovenstvom. Dal Bog, da do tega nikdar ne pride in da bodo voditelji in frakcije sami pravočasno razumeli klic časa! A.V.

Kmetje! Ob obletnici smrti Matije Gubca bodite uverjeni, da je slovenski kmet takrat nazadnje izročil svoje zaupanje res vrednemu človeku. Od takrat do danes pa je bilo še vsako vaše zaupanje grdo izrabljeno v vašo škodo in v korist vaših zaupanja nevednih voditeljev. In Stare pravde ne boste izbojevali, dokler si ne boste našli pravega voditelja in dokler boste izročali svoje zaupanje hujskačem, ki si nadevajo ime kmetjskih voditeljev. Orjunaši gledamo s simpatijami na vašo borbo in na našo pomoč lahko vsak hip računate. Podprite nas in vstopite v naše vrste in naša pomoč bo še izdatnejša. Oklenite se našega nauka in naših idej, ker samo v njih je vaš spas. Bodite prepričani, da si z geslom raznih avtonomij in republik ne boste nikdar priborili svojih pravic.

Ob obletnici Matije Gubčeve smrti pa je želja Orjunašev, da čimprej izvojemo našo in vašo skupno Staro pravdo. V. B.

Stroji za špičenje svinčnikov. THE REX CO., Ljubljana.

LISTEK.

Grofica Marica in gledališka kriza.

»Vi še niste videli grofice Marice?«

»Še ne?«

»Vi, nekulturni človek!«

Kaj sem hotel! Nerad bi veljal za nekulturnega človeka, ker živimo v časih kulture. V nedeljo popoldne — mislim, da se je igrala šestindesetič — kar ni kulturni škandal za Ljubljano, ker se je igrala drugod po petstokrat — je bila zopet predstava po znižanih ljudskih cenah. V Ljubljani je v nedeljo popoldne dolgočas kakor povsod, zakaj ne bi torej porabil ta čas, da postanem kulturni človek. In sem šel. Naval pred blagajno je bil ogromen. Pobasal sem se med pritiskajočo množico, ki sta jo krotila dva krepka stražnika, da se ni strla v borbi za kulturo.

»Razprodano,« je vpil stražnik in odrazil mladino, ki je stegovala roke proti blagajni.

»Samo lože in prvi sedeži po 35 Din so še,« je vpil drugi.

Množica je začela nekoliko popuščati.

Okoli in okoli so stali obupani obrazi z žalostnimi očmi.

»En sedež za balkon,« se oglasi neka žena v ozadju, »kdo hoče?« Množica se zavalila proti nji.

Med tem se mi je posrečilo pretriti se do blagajne, da sem ujel še zadnjo vstopnico v tretji vrsti parterja. Nabitno polno gledališče je sumelo v nestrpnem pričakovanju. Na dijaškem parterju se gnete mladina prav od najmlajših, ki komaj mole glave preko ograje, do največjih, ki se stegujejo iz živega morja mladih glav in obvladajo na ta način vso okolico. Lože zasedene do zadnjega kotečka z družinami — polne odraslih in otrok. Tudi v parterju sedijo ljudje, ki jih srečaš v nedeljo navadno v predmestnih gostilnah. Matere imajo otroke v naročju in tu in tam še par drugih poleg sebe. Poleg mene sedi branjevka, precej debela žena, brez otroka, poleg nje mlada žena z otrokom, za menoj mož in žena s tremi otroki, in na desno suh gospod, ki si je pripravil kukalo in se že v naprej smeje.

Gledališče se stemni, šumeča množica utihne, le tu in tam se sliši vzklík presenečenega otroka. Moram reči, da mi je bilo zelo prijetno

sredi te domače množice, bil je to pravi popoldanski teater.

Orkester igra ouverturo. Kolikokrat si jo že slišal v kavarnah in drugod. Ko je ouvertura končana, sledi aplavz, ogromen aplavz. Kapelnik se zahvaljuje.

»Čemu pravzaprav aplavz?« sem se izpraševal, »saj ni taka velikanška umetnost.« Tudi kapelnik je bil menda tega mnenja, a kaj se hoče, če je publika hvaležna. Sicer pa, kaj je umetnost? Morda je tudi to neke vrste umetnost — napisati grofico Marico, ki jo igrajo pri razprodanih gledališčih na sto in stokrat po velikih in malih mestih, pri kulturnih in nekulturnih narodih.

Igra se začne. Po gledališču vlada sveta tišina. Vse gleda, posluša, uživa. Teater, živ teater. Ples deklic ugaja posebno otrokom. Ko odhajajo, sledi navdušeno ploskanje. To se ponavlja po vsaki plesni sceni. Publika že ve, kaj sledi. Nekateri so vse to že videli po večkrat. Povle, Poličeva, Peček. Ples, dovtipi, smeh, Z dovtipi je pri nas težava, ker je ta madžarski milij nam nekoliko tuj. Vendar se zdi, da je komika v tisti madžarsko-jugoslovenski-slovenski še najbolj posrečena in odgovarja nekako hrvatski šaljivi

kajkavščini. In nazadnje Janko s svojim drastičnim humorjem. »Cirkus« piše kritik, »Užitik« odgovarja publika.

Nehote sem premišljeval o tem, zakaj moramo igrati to madžarsko opereto, kjer so nam tipi in dovtipi tako tuji. »Ker ni slovenske,« odgovarja uprava gledališča. »A zakaj je ni?« vprašuje publika. »Ker je nihče ne napiše,« odgovarja intendant. »A zakaj ne?« — »Ker je ne zna.« — »Ne, ker je ne sme.« — »Zakaj ne sme?« — »Ker to ni umetnost!« — »Zakaj pa igrate, če ni umetnost?« — »Ker polni hišo; saj veste, da imamo gledališko krizo.« — »Zakaj je kriza?« — »Ker ni zanimanja za teater.« — »Saj je; pogledite to publiko.« — »Na to se ne smemo ozirati.« — »A, na kaj?« — »Gledališče mora služiti umetnosti.« — Itd. »A, kaj bi se zgodilo, ko bi kdo napisal dobro slovensko opereto,« se oglasi z druge galerije. »Biti ali ne biti, to je vprašanje, je rekel Hamlet.« — »Biti ali ne biti, to je vprašanje, kadar je človek ježen in so po vsej državi volitve,« pravi Janko.

Jasno je, da brez te vrste umetnosti teater ne izhaja, ako hoče k sebi privabiti široke vrste ljudstva. Zato se nam ni treba sramovati, ker

je tako tudi pri drugih, boli kulturnih narodih. Smeh in zabava sta gotovo — posebno danes — prav tako važna življenska potreba, kakor resnost in modrost. Vprašanje je le, ali ne bi ravno zato bilo treba nekaj bolj domačega, jugoslovenskega, hrvaškega ali srbskega, saj smešnega je v naši ljubi SHS dovolj in bi morda tudi v takih komadnih začeli najprej spoznavati sami sebe. Gledališče pa bi bilo gotovo polno hvaležne publike. L.

Pismo iz fronte.

Prijatelj, ki je bil za časa vojne pri cenzuri, mi je izročil sledeče vojaška pismo, ki ga je napisal najbrže kak Bosanac. Gotovo je šlo mnogo takih in podobnih pisem s fronte in morebiti se jih je še kaj ohranilo. Tudi to se mi zdi vredno, da se otme pozabi. Značilno je, da v njem ni niti besede o vojni, nič baharije o junaštvu, nič frontne proze — sama poezija srca, izražena v priprosti pesmi, ki kaže, kako živj narodna pesem v duši naroda in oblikuje njegove misli. Bog ve, kje je danes ta Bosanec, ali je srečno preстал svoje tuge i nevolje in se vrnil k svoji Janji. Ali ga je mor-

Boj proti slovanski tiskani besedi.

Pisali smo o članku, ki je izšel proti slovanskim listom v Italiji v glasilu tržaškega tašja »Popolo di Trieste«, kateremu načelnju sam pokrajinski tajnik poslanec Barduzzi. Skoro istočasno je izšel sličen članek v goriškem fašističnem glasilu »Voce di Gorizia«, le da je bil v nekoliko bolj dostojni obliki. Tudi ne zahteva, naj se odpravi slovanski tisk, temveč želi, naj prevzame fašistovska stranka slovanski tisk v svoje roke in naj tako s pridom pospeši penetracijo med slovansko ljudstvo.

Članek očita pred vsem Italijanom, da so sicer veliko govorili in da še vedno govorijo o veliki nalogi, ki jo je prevzemala nova goriška pokrajina in z njo Goriča sama, namreč nalogo, čimprej raznaroditi slovansko ljudstvo, da se je pa dosedaj le malo ali nič storilo.

Radi tega se je on lotil dela in prinaša v svojem članku razne načrte. Temu primerno skuša najprej pojasniti življensko razmere in običaje Slovencev na Goriškem. Gospodarsko plat prepušča drugim v proučevanje, on sam se ne čuti na tem polju domačega, zato pa se s tem večjo vnaša briga za duševne in moralne potrebe tega ljudstva.

Seveda presoja te zahteve samo po tem, kar si sme naš narod pod sedanjim terorjem sploh še privoščiti. Šole nima več, slovenske prireditve so skoro vse prepovedane, celo društveno delovanje je ali docela onemogočeno ali silno otežkočeno. Radi tega pride članek do pravih zaključkov, da so moralne in duševne zahteve ljudstva dokaj omejene. Toda kljub tej omejenosti se ne smejo zane-marjati. Kmet in trgovec se po končanem dnevnem delu nekoliko razvedri s čitanjem in s kramljanjem o prečitanem. Čtivo mu je navadno: mali gospodarski lističi, kjer se govori o kmetijskih in trgovskih vprašanjih, politični list z dnevnimi novicami (tudi tu velja

več mala kronika kakor velika politika in gospodarstvo), kak mesečnik ali polmesečnik, ki prinaša kako povestico, ki se odigra v deokrogu čitatelja, koledar v obliki almanaha z najbolj potrebnimi praktičnimi navodili za razne posle, z vremenskimi proročanjem za posamezne letne dobe in mesece, s seznamom sejmov itd., še kaka knjižica ali kak poljuben roman.

Vsa ta mala literatura se preskrbuje sedaj v veliki meri od slovanskih tiskarn v Trstu in Gorici, katere (vsaj tako pravijo in jim lahko verjamemo) imajo s tem največji dobiček. Ze iz tega razloga, da izhajajo te knjige iz slovanskih tiskarn, ne bo nihče skušal zankati, da italijanstvo s tem sicer morda ničesar ne izgubi, da pa s tem ničesar ne pridobi. In izostali dobiček je že sam na sebi izguba.

Mislimo torej, da se za dobro in solidno narodno propagando, ki naj se vrši z malimi sredstvi, ne bi smeli zanemarjati te skromne poti ljudske izobrazbe. Radi tega se jih moramo poprijeti in razvijati tudi mi v primerni obliki in postaviti tako podjetje na resno podlago izdatne propagande italijanske ideje med obmejno prebivalstvo.

Izdajajmo mi politični list, mali gospodarski list, revijo, almanah, poljudno knjigo za Slovence. Nadomeščajmo mi rahlo, toda gosto omrežje publikacij, ki skrbijo za dušno izobrazbo ljudstva in ki imajo precejšnjo moralno in vzgojno vrednost za drugo, kjer naj ne manjka italijanski duh, ki bo po svoji, skoro tritisočletni sili nedvomno znal iztebiti popolnoma surove duševne pojave mish, ki je šele v povojih.

Pripomnimo samo to. Članek je čisto nepoučen o razmerah v Primorju, sicer bi mu morali biti znani ponesrečeni potizkusi njegovih prednikov. Naj le vpraša slavnega kavalirja Bandellija in Peter-nellija in presojal bo tudi on vprašanje z drugega stališča.

R. A. REISS:

Mladim Orjunašem!

Poznani švicarski publicist in veliki prijatelj našega naroda, profesor lausanske univerze g. dr. R. A. Reiss, ki je prebil rame ob rami z našim narodom vso veličino albanske tragedije in bil za zasluge v prid naše vojske odlikovan z činom rezervnega kapetana, je vstopil v krog sotrudnikov orjunaških listov in napisal sledeči članek:

Naprosili ste me, da pričnem s sodelovanjem v orjunaških listih. Z veseljem sprejemam to vaše vabilo, ker poznam mnoge izmed vas, kot prave rodoljube in verne čuvarje zapuščine in spominov vaših padlih narodnih junakov, ki so se žrtvovali za osvobodjenje. Najti temo za moj prvi članek v vaših listih mi ni bilo težko. V vaši organizaciji je veliko članov še mladina, ki predstavlja bodočnost zemlje. Zato tudi ne more starejši človek, kakor sem jaz, ki sem videl vašo divno omladino Velike borbe, danes tako razredčeno pri

delu, pisati drugega, nego o nalogah porajajoče se nove mlade mladine.

Današnja mladina, Bogu bodi po-toženo, ni več ona mladina, kakršna bi morala biti, niti enaka oni, ki je komaj pred desetimi leti polagala temelje današnji kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, kot sen njenih pradedov. Kako mislim in sodim o tej novi omladini, sem že povedal na drugih mestih. Na te moje izjave se spričo tega ne mislim povračati. **Dovolj je le, če konstatiram, da se zelo bojim, da bo vaša s tolikimi žrtvami in po tolikem prelivanju krvi stvorjena domovina podlegla v prvem bližnjem trenutku opasnosti, ki se povsem gotovo bliža, ako ne boste zamenjali vi omladinci — člani rodoljubnih organizacij sedanje omladine, površnih in lenih šmiggeneracij.**

Vprašujete me, kaj vam je potreba storiti, da odvrnete pretečo nevarnost in da se vaši mladi nezavedni tovariši zbudijo iz sedanje

srce gori, srceb oli.
al sam dušo sad u nevolji.
Zgodnu Te je majka porodila
i te meni mladom poklonila.
Lepa moja pitoma jabuka,
znaš Ti, ranko, šta si govorila,
kad sam k Tebi mladoj dolazio,
pa smo mladi pod javorom bili
i o svojoj brigi govorili?
Oj prokleta brda i doline,
što su mi Te, srečo, zaklonile,
meni moje srce ne da mira
več se hvatim tinte i papira,
jer mi moje srce ne da mira.
Draga moja zaljubljena,
kraj mog srca usadena,
a sad ruža stade cvati,
nemoj, draga, drugom vjere dati.
Na stolu mi sjajna lampa gori,
za Tobom me moje srce boli.
Kad u večer devet sati,
ja se spuštam trudan spati,
opet uzmem tinte i papira,
jer mi moje srce ne da mira.
Sad se sunce oko gore kreće
naša ljubav povenući neće,
Evo ima dva meseca dana,
da ja odoh z vaših strana,
Mili bože i nediljo mlada,

omrtvelosti, v katero so zašli po slabih povojnih zgledih. Moj nasvet je čisto preprost in razumljiv. Dajte jim vi zgled, kako živi omladinec pošteno, preprosto, dostojno in delavno življenje polno ljubezni do domovine. Nisem eden onih, ki verujejo v potrebo krute strogosti, ki preoblikuje svet v hišo smrti in pušča odprta vrata vsakemu licemerstvu. **Želim pa, da bodi mladina vesela ali dostojna in ponosna.** Zabavajte in radujte se, smejte se, krepite vašo mlada telesa, ki morajo biti močna in zdrava, da bodo v korist vaši Domovini. Zabavajte pa se iskreno in ne begajte za prazno slavo in ne udajajte se sebičnim nagonom ter želji po okoriščenju osebnih računov. Kaj iščete na plesiščih, kjer se zvijate v delirijih krčih po zgledu prostih Zamorcev. Ali ni v narodnem kolu, pri katerem plešete deklice brez šminke in hermafrodit-skih glav in katerim je edini okras po solncu opaljena koža, tisočkrat več lepote in zdravja, kakor v vseh čarlstonih divjih črncev?

Gojite nogomet! To je zdrava igra, a ne gojite ga iz koristoljubja. Vzбудite zopet zanimanje za lepe igrice v naravo, kjer pride mlad človek v dotiko z njo in kjer se njegovo telo in duh osveži s solncem ter otrse pisarniškega in šolskega prahu. — Pijte vino, naj govore o njem kar hočejo izvestni banalni abstinente, dalo vam je zdravje in moč da ste postali svobodni. Spominjajte se svojih slavni mrtvih, ker kult teh

Poljanska dolina. Ze zadnjič smo omenili naše strašno razorane ceste, ki smo jih popravili za silo. Spričo nastopa hinavskih trgovcev z lahkovernostjo slovenskega ljudstva pa smo močno radovedni, da li bodo ti našli za nas kakšno pomoč in skušali reparirati po povodnji razrušene ceste vsaj toliko, da bodo približno iste kakovosti, kakor pred poplavo. Da nas naši narodni očete ne razumejo še nekako razumemo. Nikakor pa ne moremo zapopasti apatije vojaških krogov, ki se gotovo pri pogledu na naše razdrapanje ceste spominjajo na one žalostne čase, ko je zavoljo nemarnosti pri popravljanju cest Ljum-Kula-Debar bila leta 1915. izgubljena vsa krvavo plačana srbska artilerija in komora. Zanašanje na jutri nas je stalo že dovolj in bojimo se močno, da nas bo ponovno i v pogledu poljanskih razrušenih komunikacij.

Kranj. Vprašanje prestavitve dekanije iz našega starodavnega mesta in postopanje z g. dekanom Koblarjem je danes tema, o kateri govori te dni sleherni Kranjčan brez ozira na svetovno naziranje. Orjunaši se v verske stvari nikdar načelno ne vmešavamo, vendar mislimo to pot, da se je Prezvizišeni, ki je pritrjeval 31. decembra govoru kanonika Nadraba, »da je želiti le, da bi se soglasje s škofom nikjer ne krhalo.« močno pomotil, ko je podpisal akt o prenosu dekanije v Cerklje. Šikaniranje poštenih in dobrih svečnikov še ni nikoli koristilo božji stvari in tudi to pot ne bo. Zgledov za to je imel g. knezoškof v svojem škofovanju že dovolj, ko mu je pri njegovih akcijah pomagala celo državna

što mi radi mila moja draga?
Il se nada il na polju radi.
il se seče ili bere cveče,
još su lipše u jesen devojke.
odgovori meni moje cveče,
jer me srce u nazadak meče,
ne boj mi se, moj rumeni cvetu,
ja te mlado ostaviću neću.
Pisno pišem, srcem dišem,
i za tobom ja nadišem.
Dosađ nisam vesel bio,
odkar sam se narodio.
Pred kućom ti ta zelena jela,
i ti draga budi mi vesela,
z bogom, diko, z bogom Janje
z bogom moje milovanje,
pred kućom Ti zelen bor,
želim brzi odgovor.
Mrzla voda iz kamena curi
ranko moja s pismom mi se žuri.
Puška puče, vatra sinu,
ode pismo u mašinu,
zvoni zvono, mašine se kreće
pozdravi mi milo moje cveče.

KARO-čevlji priznani najboljši!
MARIBOR, Koroška cesta 19.

mrtvih je osvobodil vašo zemljo. Stremite za tem da se dvignete z lastnimi sredstvi in lastno silo in ne z miloščno kake politične grupe. Vedite, da obstoja za rodoljuba samo ena partija in to je — domovina. Bodite tolerantni, Nemogoče je, da bi bili vsi ljudje istega mišljenja.

Eni vidijo rešitev vprašanja v enem načinu, drugi v drugem. Vendar to ne preprečuje, da se iskreni rodoljubi najdejo na isti poti, kadar je ogrožen interes njihove zemlje. Vsi se bodo žrtvovali, kot so se žrtvovali na Jadru in Ceru, na Kolubari in Kajmakčalanu na Dobrom polju in pri pohodu skozi Albanijo.

Ne iščite sreče v denarju, ker v njem ne boste našli drugega, nego strahovito suženjstvo in žig sramote, če je še pridobljen na nepošten način. Ne bodite lutke mode, ker to ni dostojno za naslednike takih mrtvih, kakršni so vaši. Razum vašo hotenje in ponosno voljo izkazati se. Verujte pa mi, da se vam mnogo bolj prilagajo narodne noše in vaši orjunaški kroji, kakor pa najmodernejši krojaški izdelki. Pred nedavnim časom sem bil v malem mestecu Šumadije pri odkritju spomenika padlim. Z veseljem sem opazil tedaj, da je bila večina meščanov in visokošolcev, ki so prisostvovali svečanosti oblečenih v narodne noše.

Končno delajte in ustvarjajte s pomočjo vaših mišic in vašega duha. In evo vam potem primere, kako treba delati uspešno za svoj narod in srečo velike ujedinjene domovine.

Dopisi.

oblast, česar danes ne more pričakovati, ko v Jugoslaviji ne vladajo več razmere, kakor v ranjki zaščitnici sv. katoliške cerkve, za katero so se toliko eksponirala razna c. kr. apostolska veličanstva. Ako bo imel kdo škodo sedaj pri čeli nepotrebnih kranjskih aferi, potem bo to samo cerkev, ki spričo raznih nepobitnih okoliščin pač ne more zatajiti pravega vzroka nerazumljivega akta proti g. dekanu Koblerju in poštemim ter resnično katoliškim Kranjčanom!! Pro fide je tehten razlog! Mora pa biti podprt z dokazi in ne samo z namigavanji.

Zagorje. Ze zadnjič ste omenili redukcije pri T. P. D. v našem rudniku, kjer je bilo vrženih na cesto 147 delavcev in delavk. Redukcije so vzbudile silno ogorčenje, ki pa ne najde duška, ker je delavstvo čisto zlomljeno. Poleg redukcij, pri katerih je prizadeta skoro sleherna družina, se nam obeta še dvakratni tedenski počitek. Delavstvo je že sedaj izročeno najhujši bedi. Kako bo stanje po teh redukcijah in prisilnih počitkih, ni težko predvidevati. Ljudje stradajo in kolnejo ter se pripravljajo na izseljevanje v nemilo tujino, ki pa ima žalibože več kruha, kakor domovina. Najtežje so bili udarjeni zopet Orjunaši, ki so v tej nesrečni zemlji menda res proles sine matre, kakor je dejal nek ugleden gospod od T. P. D. Prizanesli niso niti vestnemu bratu Prosenicu, ki so ga hoteli prestaviti z intrigami iz Trbovelj. Kakor ljubimo Orjunaši to zemljo in priznavamo resnično težki položaj v katerem se nahaja danes vse naše gospodarstvo, tako pa se bomo z vsemi sredstvi branili proti eventualnim nadaljnjim premišljenim persekucijam, pri katerih bomo zamogli konstatirati, da so nastale zavoljo orjunaškega naziranja preganjanca. Orjunaši ne grozimo niti ne frazarimo, vendar smo že in bomo še dokazali, da znamo nositi glave pokoncu in v trpljenju in urah, ko je legla nad našo domovino dolga in temna noč.

Litija. Pred nedavnim nas je zapustil br. France Urek, ki je odšel na novo službeno mesto v območje Subotičke železniške direkcije. Njegov odhod je tako razveselil naše slovenoborce, da so dali temo veselju duška s kratko notico v »Slovenca«, da za bratom Urekom, bivšim predsednikom Orjuna ne bo nihče žaloval. Kakor smo načelni nasprotniki osebnega napadanja, tako pa moramo mi to za drago vreči kamen, ki ga je vrgla pobožna roka za poštenjakom bratom Urekom, nazaj v krog iz katerega je priletel.

So ljudje v Litiji, ki se čutijo poklicani sedati na sodne stole in samozvano deliti po svojih nazorih pravico ter presojati karakter posameznikov, najsi bi morali v prvi vrsti potrpati na svoja dična katoliška

prsa ter reči: »Priznavam, grešil sem!« Ljudje, ki so bili pred vojno »oduševljeni Sokoli«, ko je stala v znamenju pozitivnega narodnega dela skoro vsa Litija v narodno naprednem taboru, danes pač nimajo moralne pravice izrežiti nad človekom, ki je imel samo to napako, da je ostal zvest svojim načelom in da ni zamenjal sokolskega prapora za bandero kake bratovščine bogodopadljivih katoliških mladeničev, tako kakor premenja človek ob tednu perilo. Brat Urek je bil Jugosloven in Orjunaš ter nacionalist od prve ure svojega dela, katerega družina korenini globoko v naši zemlji. Blagi »Slovenec« dopisnik pa ve dobro, da se z njim more identificirati ime družine, ki je bila v predvojni letih vse preje nego slovenoborska.

Brat France je kot prvi državljani odšel prostovoljno na novo mesto v subotičko direkcijo, da s pozitivnim delom pomaga pri urejevanju kaotičnih prilik na železnici. O dozdavnem piscu omenjene »Slovenčeve« notice pa vemo samo to, da le poklicno županije in praktična pripriljanju in odhajanju vlakov z Litijske postaje, da pa še daleko tako pozitivno ne dela za državo, kakor njemu tolikani ne ljubi brat Urek.

Prekmurje. Mestna Orjuna v Dolnji Lendavi je priredila dne 5. t. m. veselico, ki je uspela res nepričakovano dobro. Poleg nastopov domačega pevskega zbora »Škrjanca«, pri katerem sodelujejo domači obrtniški vajenci in oddelek četnikov iz Benice, nas je posebno navdušil bratski sokolski kvartet iz Ormoža. Občinstvo je prirejalo prave ovacije našim sosedom iz Prlekije. Saj lahko trdimo, da je to pot po dolgem odmoru čula naša publika lepo petje. Upoštevač bolezen, gripo, ki je obiskala gotovo že nad polovico pevcev, poleg tega še neprilike in nesreče, ki so zadele posameznike, lahko rečemo, da sta vendar dossegla pevovodji domačih zborov gg. učitelja Seči in Tomažič zadovoljiv uspeh. Tudi br. Spanovič in njegov drug iz Varaždina je žel pohvalo za lepo deklamacijo. — Nad vse pohvalno se moramo izreči o dobro igrani »Popolni ženi«, ki je nudila dovolj užitka gledalcem. Vidi se, kaj zmore dobra volja in znanje. Režiser igre, g. Marko Krajnc, sreski tajnik, ki je po tridesetih letih, odkar je zapustil ljubljansko gledališče, zopet nastopil, je pokazal, da ga še ni zapustila ljubezen do naše Talije. Upajmo, da nam tudi v naprej še koristi s svojim znanjem.

Med gosti so nas poseбно razveselili naši bratje iz Čakovca, Varaždina in Sv. Bolfenka. Enako smo veseli in hvalečni vsem gospodom, ki so sodelovali, četudi kot nečlani naše organizacije. Naši takozvani »prišleki« so nas razveselili s polnoštevilnim obiskom, ako izvzamemo opravičeno bolne ali inace zadržane. Razen par domačih trgovcev in privatnikov nismo opazili nestrpnih Madžarov — madžaronov in naših nemškutarjev, kar samo z velikim zadovoljstvom konstatiramo! Prireditelj sama pa je dokazala, da Orjuna uživa v Lendavi nedvomno globoke simpatije.

Rakek. Na Rakeku so se vršile preteklo nedeljo občinske volitve, ki so pokazale obmejnimi bogžvijarjem in nemškutarskim, kakor tudi radikalskim pobratimom, komu občani zaupajo gospodarstvo občine. Rezultat volitev je bil za demokratsko listo zelo časten. SDS je dobila 10 mandatov, SLS 5 in še celo dva radičevca sta priplavala do svojih mandatov. Lahko bi mi rakovski Orjunaši malo posvetili tem radičevskim kandidatom, vendar smo upoštevali to, da je nosilec liste možakar, ki rad menja svoje politično mnenje in ki se je sam izrazil, da radičevcev še nikoli ni bil in da nikoli ne bo. — Dalje je prispela na Rakek neka natakarcica, ki se je usidrila pri g. Domicelju. Kakor razvidimo iz njenega govorjenja, ji nič kaj ne dopadejo orjunaški znaki. Tako na primer je rekla enemu naših članov, da ga je škoda, da nosi orjunaški znak. Gospodično opozarjamo, da se nahaja na orjunaškem Rakeku in da bo s tovrstnim postopanjem prav slabo uspela.

**Nacionalisti! Kupujte pri trgovcih,
ki inserirajo v »Orjuna«!**

Naš pokret.

Parastos za blagopokojnim bratom Valentinom se je vršil v Tjensnu pri Šibeniku in je nadvse lepo izpadel.

Nove prostore je otvorila Orjuna v Murteru z žalno manifestacijo v spomin padlemu junaku Valentinu.

Brat Niko Barulović je bil na predlog ministra prosvete upokojen kot upravnik Narodnega gledališča v Splitu. Njegova upokojitev je zbudila vihar ogorčenja med Splitčani, ker je znano, da je bil upokojen samo zaradi političnih intrig. Tako nagraduje hvaležna domovina one svoje sinove, ki so leta in leta trohneli po avstrijskih kazematah, ker so delali zanjo tedaj, ko so bili tisti, ki danes maltretirajo nacionalisti, valjali v prahu pred črnožoltim orlom.

Gorica. Torek 15. t. m. ob 20. uri sklicujem važen sestanek v običajnem lokalu. Pridite vsi in prinesite s seboj legitimacije. **Vodja.**

Orjuna Celje vabi članstvo na redni letni občni zbor, ki se vrši dne 11. februarja t. l. v mali dvorani Narodnega doma v Celju ob 8. uri zvečer. Za članice ženske sekcije in članice Četniške sekcije je udeležba strogo obvezna! Zdravo!

VSEM M. O. POVERJENIŠTVOM IN PRIPRAVLJALNIM ODBOROM ORJUNE MARIBORSKE OBLASTI.
Ker se vrši predvidoma dne 6. marca 1927 oblastna redna letna skupščina, pozivamo vse mestne organizacije, da nemudoma skličejo svoje redne letne skupščine, kjer določijo med drugim delegate za oblastno skupščino. Na oblastni redni skupščini zastopajo področne Mestne odbore njihovi predsedniki in še po en član, ki je od dotičnega odbora v to pooblaščen. Vsa področna Mestna poverjenišтва pa zastopajo poverjeniki sami.

Zeleti je, da ne pridejo na redno letno skupščino samo upravičenci, temveč po možnosti tudi drugo članstvo, da bo udeležba čim številnejša. Reševala se bodo zelo važna vprašanja, zato je oblastnemu odboru na tem ležeče, da bo udeležba zelo številna.

Skrbite že sedaj za potne stroške delegatov. Tokrat se udeleži radi važnosti skupščine, tudi Ljubljana z večjim številom zastopnikov.

Definitivna objava oblastne redne letne skupščine v smislu § 39. statuta z naznanko dnevnega reda bo pravočasno izvršena.

Zdravo! Oblastni tajnik.

Kronika.

DRAGI PRIJATELJI!

Pusto mi je pri mladi duši in skoro pričujem misliti na starost. Mislim pa tudi na svoje preteklo življenje in žalosten njegov konec, ki me čaka. Izpolnjuje se vse prav tako, kakor so nam napovedovali avstrijski slugi, ko sva se v Semipalatinsku prijavila v dobrovoljce. Preko pekla trpljenja sem šel in izpil gorjupo kupo bolesti do dna, prej ko mi je bilo dano stopiti s trudno nogo na sveta tla osvobodjene domovine. V najtežobnejših urah sem sanjal o domači hiši in blagi majčini sobi. Pa mi ni bilo dano prestopiti domačega praga pred katerim leži že dolgih osem let laški pes. Borili smo se in žrtvovali. Izvršili smo svojo dolžnost in sedaj smo nepotrebni.

Tako sede drugi za pečko, veseli sami sebe in svojega življenja, mi borci pa stojimo pod milim nebom, na mrazu in samotnih cestah ter premišljujemo, kako brezkoristno smo prelivali svojo kri in razmetavali drugim, kar nam je dala usoda, tako, da nimamo danes položiti kam trudne glave. Drugi imajo družine, krepke sinove in lepa premoženja, mi pa s plaho trkamo na tuja vrata in se stiskamo za ogli polni žalosti in ubožni.

In pravijo potem, da smo postali pesimisti, če ne protidržavni elementi, ko je človeku tako, da se bi najraje zjokal sramu nad vso to komedijo in lažjo, ki ji pravijo boj za narod.

Sicer čemu vse to lamentiranje. So pač slabi časi in treba je, da je polna miza kruha narodne hvaležnosti pri onih, ki so bili rablji in lakajji Habsburčanov. Spoznanje je prišlo prepozno in čisto nemogoče je popraviti zamujeno in kreniti na pravo pot. Treba je molčati in čakati do konca, ali pa še enkrat udariti. **Jernej Borec.**

Odbor za zunanje zadeve je bila točka, katero so zastopniki stranke najbolj širokih postulatov moderne demokracije neprestano naglašali kot državno potrebo, v čemer so z njimi soglašali i mnogi drugi. Pri vstopu v vlado g. Uzunoviča pa so spodje koloburneži čisto pozabili na ta predpogoj vsakega sodelovanja SLS s katerokoli vlado in v parlamentu celo glasovali proti predlogu opozicije, da se sedaj, ko so prišli oni kot notorični pristaši odbora za zunanje zadeve isto oživotvoriti. Nas ta možata doslednost opred monopolnih izkoriščevalcev narodnih dobrin prav malo zanima. Ugotoviti pa moramo z ozirom na pisanje »Slovenca«, da bo SLS svojo zahtevo radi zunanjšega odbora uveljavila in priporočila, kadar bo čas za to, da s temi meglenimi obetani zelo grdo laže javnosti, ker je bila na pristojnem mestu zelo odločno poučena, da v Jugoslaviji pod radikali še dolgo ne bodo dobili te sicer tako potrebne institucije. Dnešna SLS se skuša rogati opoziciji zbog tega predloga, sama pa igra v resnici tako smešno figuro, kot si jo je le moči misliti v rokah še vedno v žuti kući absolut-

nega gospodarja — velikega diplomata Aronovega sina »tega naj-

vstrajnejšega zagovornika tajne diplomacije in doslednega nasprotnika parlamentarne kontrole vodstva zunanjih poslov«, da govorimo z besedami samega »Slovenca«, ki bo moral baš zavoljo »tega moža še piti tako tinto, kakor jo je njegova opica, ki je videla piti ljudi kavo!« Upamo, da smo si na jasnem zakaj in kako!!

Naš izvoz konstantno pada. da se bližamo z velikimi koraki pasivnosti. Odgovorni krogi v Beogradu to dobro vedo, vendar ne ukredujejo proti preteči nevarnosti ničesar. Dočim vse ostale države z vsemi razpoložljivimi sredstvi podpirajo izvoz, pa se ta pri nas malodane naravnost ubija z birokracijo. Lep primer tovrstnega postopanja nudi slučaj z izvoznikom Patrovogićem, ki je pripravil za izvoz 18 vagonov živine in naprosil železniško upravo, da aranžira posebni vlak. Vložil je pravilno opremljeno in kolekovano prošnjo ter čakal odgovora. Čakal ga je 18 dni in končno ves obupan radi silnih stroškov s krmiljenjem živine zaukazal raztovoriti živino in jo gnati peš v Solun, kakor so delali trgovci pred 60 leti. Kako je izpadla kupčija po 18 dnevnem krmiljenju v vagonih, si ni težko predstavljati...

Živela vojska. Dočim naši diplomati še vedno cincajo in se igrajo z Italijo slepe miši, pa udarja naša vojska temelje vere, ki bo prej ali slej obračunala z veterinaškimi poizkusi diplomatov in pokazala, da Jugoslovenci nismo bili samo enkrat rod junakov s Kumanovega. Cera in Dobrega polja. V dokaz temu bodi med tisočeri in sledeči odlomek govora junaškega artilerijskega polkovnika g. Stojanoviča v Kotoru na krstni slavi I. Polka trdnjavske artilerije dne 24. pr. m.

»I ja se radujem, što mogu, da konstatujem, da ste vi najbolji od svih ranijih generacija, i ja tvrdo verujem, da čete vi umeti i moći sačuvati ovo što su vaši predci stvorili da nikad nečete zaboraviti, da je vaša sveta dužnost, da i vašu braću koja još u ropstvu cvile izbavite.

Ja tvrdo verujem da čete vašim granatama zapuštiti usta osvajača, koji se deru:

»Dalmacija i Boka naše su narodne aspiracije!« Ja verujem, ako se osvajači usude, da svojom poganom nogom kroče na ovu našu svetu zemlju, da će sa sviju ovih visova čuti gromove, koji jim odlučnim glasom govore: »Natrug!« Otadžbina je ovo nepobedivog naroda Srba, Hrvata i Slovenaca!«

Tako govori in odgovarja jugoslovenska vojska na jadranske kon-

grese sosedov onstran našega Jadrana in ta način govora je edino pravičen z ljudmi, ki so vse svoje pridobitve pridobile z diplomatsko srečo in zvižnostjo.

Italijanska avijatika ima sedaj v službi 800 letal in ravno toliko številov v rezervi in zavzema po številu aeroplanov drugo mesto na svetu. Na prvem mestu se nahaja naša zaveznica Francija, ki ima v službi 1500 letal in v rezervi 4000. Da bi dvignila število letal, je pristopila Italija k zelo efikasnim meram, da dvigne število aktivnih letal od 800 na 2000, ki bodo formirana v 182 eskader. Kolik je naraščaj, s katerim razpolaga, pričajo številke 2310 častnikov, 3860 podčastnikov in 24.110 kaplarjev ter redovov. Za uresničitev pojačanja zračne flote je namenila Italija za prihodnja leta celih 2.400.000.000 lir ali 5.808.000.000 dinarjev, to je polovico jugoslovenskega državnega proračuna. Pogled v naš vojni proračun pove, da smo mi v relativni primeri vrtirali za aeronavtilko jedva desetino toliko kakor Italijani!!

Morilec br. Hadži Popovića, Krsta Londreo, je bil pri poizkusu pobega ustreljen. K njegovi smrti pripominjamo, da je bil Krsta Londreo nad dvajset let bolgarski komita in da je izvršil v tem času nešteto krvavih zločinov. Zagrešil je samo za okupacije Srbije sedem ubojev, zaradi česar je prišel tudi v indeks vojnih krivcev. Po svetovni vojni se je dalje časa udeleževal aktivno v komitskih bojih, potem pa je po navodilih Makedonskega komiteta položil orožje in stopil v stik z našimi oblastni potom jugoslovenskega konzula v Korči. Lahkoverni Jugoslovenci so njegovemu navidezemu kesanju verovali in mu dovolili svoboden prihod v Jugoslavijo, kjer je postal specialni agent Ministrstva notranjih del v Bitolju, kjer ga je pred nedavnim sodišče obsodilo na smrt. V tej specialni službi si je pridobil popolno zaupanje oblasti in mirno pripravil atentat na br. Hadži Popovića, ki je padel pod streli po njem instruira-nih atentatorjev. Po atentatu je sprva tajil, končno pa je jel priznavati in se istočasno pripravljati na beg, ki se mu je ponesrečil in ga stal življenje, katerega je zapečatil s krvjo.

Napadajo v Doljem Logatcu živji klika dobrozgojenih dečkov, ki si je nadela nalogo iztreti Orjuno iz Logatca. Pred nedavnim smo sicer nekateri teh mladih prijateljev pončili, da Orjunaši nimajo volje vlagati prošnji pri klerikalnih organizacijah, da li se smemo kretati v Doljem Logatcu. Izgleda, da je bila lekcija premila, ker so nekateri teh navdušenih izpolnjevalce nauka Kristovega: »Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe«, z nožem napadli br. Hrovatina in mu prizadejali rano na glavi. Nam so postali spricho zunanjih sovražnikov našega naroda spopadi z zaslepljenimi brati zelo nemili, da se jih skušamo čim bolj izogibati. Spricho prepotentnosti nekaternikov, ki to naše dobrohotno postopanje slabo razumejo, bomo prišliheni poseči zopet po učinkovitejših sredstvih. **Danes samo še svarimo!**

Gospod ing. Eberhart, ki je bil do nedavna še pri Strojnih tovarnah v Ljubljani se še vedno mudi v Ljubljani! Z ozirom na to njegovo dolgotrajno poslavljanje od bele Ljubljane vprašujemo pristojne kroge, da li je med tem postal zopet kje »nenadomestljiv«?

Jugoslovenska zavednost in italijanska kopališča. Nacionalisti smo že neštetič opozarjali merodajne kroge pripadajoče gornjim desetisočim, da prenehajo z obiskovanjem laških kopališč. Dosegli smo s to propagando tudi nekaj uspehov. Statistika opatijske zdraviliške komisije, ki je izšla te dni pa priča, da imajo silno večino še vedno oni, ki hodijo z jugoslovenskimi dinarji podpirati laške morilce in požigalce, najsi imajo doma morje in Opatiji odgovarjajoča kopališča. Število teh podpornikov ni znašalo lansko leto nič manj, kakor 5026, od katerih je pustil sleherni gotovo 1000 Din v Opatiji, kar znaša lepo vsoto

5.026.000 dinarjev.

V ilustracijo zavednosti Jugoslovenov bodi še dejstvo, da se je istočasno mudilo v Opatiji vsega skupaj 3963 Nemcev, ki so pa v tisočih posečali jugoslovenska kopališča, in se striktno držali bojkota proti Italiji.

Zakrivanje števila volilcev posameznih partij. Pred velikimi so vsi šefi partij bobnali na veliki boben ter

RADIO aparate in materijal

edino pri

FRANC BAR, Ljubljana.

cznanjalj svetu, da bodo oblastne volitve pokazale ogromen porast njihovih glasov. Minjlo je že skoro mesec dni in radovedni volilci še niso zvedeli za število vseh oddanih glasov, ki so jih sprejele posamezne partije v celi državi. Po molku železnega kanclerja in šefov strank bi skoro pričeli misliti, da morajo biti te številke porazne za vse od prvega do poslednjega in da govore resnično oni, ki pišejo, da se ni udeležilo volitev 50% volilcev.

Novi ruski poslanik v Rima, Kamenev, je posetil 3. t. m. ministrskega predsednika on. Mussolinija. Tekom tedna poseti tudi kralja. Tako »Tribuna«.

Fašisti, nazagrizeniši sovražniki komunistov, sprejemajo boljševiške poslanike; Jugoslovenski diplomati pa še vedno razmišljajo kako in kam; da se ne bi zamerili tej ali oni državi, najsi postaja vedno bolj jasno, da zapušča Rusija zgrešene poti internacionalizma in da se vedno bolj odreka III. internacionali, ki že misli na selitev iz Moskve. Saj je pričela sovjetska vlada že naravnost podpirati tuje nacionalne pokrete, v čemer se je povrnila že čisto na linijo zunanje politike predvojnne Rusije. In s tem bo morala pričeti računati i naša vlada, če ne želi res nekaj, o čemur se danes po Beogradu šelo zaupno šepce!

Franc Golob, uslužbenc pri mestnem magistratu, stanujoč v Konjušnici, je bil le en mesec član organizacije ter je bil iz nje izključen vsled koristoljublja. Opozarjamo br. Orjunaše, da se s tem človekom ne družijo!

Mariborska požarna bramba je prišla ponovno na dnevni red. V njeno obrambo je napisal dolg članek i prvi slovenski župan mesta Maribora dr. Leskovar, katerega napadajo demokratski listi, da je govoril nemško na občnem zboru gasilcev. Stališče Orjune napram mariborskim ognjegascem je znano. Danes približemo k vsem našim že podanim izjavam le še to, da je prvič za vesolno mariborsko slovenstvo ne mala sramota, da se še do sedaj ni našlo toliko požrtvovalnih ljudi, da bi že enkrat prezačili razmere med mariborskimi gasilci in nadomestili one, ki se ne morejo naučiti slovenskega jezika, drugič pa še večja sramota to, da se po osmih letih niso mogli naučiti v slovenskem Mariboru nemščurji toliko slovensko, da bi razumeli slovenski govor župana na občnem zboru, ki mora celo g. kapetanu požarnikov prestavljati v nemščino svoj slovenski govor. **O lojalnosti gospoda župana napram tem nemškim gasilcem, ki se ne morejo naučiti slovenskega jezika, molčimo** in se pri tej priliki spominjamo neznosnega položaja slovenske požarne brambe v Št. Jakobu v Rožu.

Kranjska ces. kr. kmetijska družba — sledi avstrijski državni grb, nato — K. k. Landwirtschafts-Gesellschaft in Krain se glasi napis na vignetah, katere porabla kmetijska družba za Slovenijo 9 leto po osvobojenju! Vprašamo gospoda ravnatelja, ali se zaveda, da se nahaja v Jugoslaviji! Ali naj mu pošljemo dva četnika, da uničita take in podobne ostanke spominov na avstrijske rablje? Upamo, da bode ta opomin za legel, ker sicer o g. ravnatelju, ki ga poznamo osebno kot čestitega človeka, ne moremo misliti, da se to lepljenje avstrijskih vinjet vrši z njegovo vednostjo!

Italijani so ponujali Angliji vso pomoč v boju proti probujajočim se kitajskim nacionalistom. V ta namen so odposlali tudi že nekaj brodov zmagovite flote izpod Visa na Daljni vzhod in 1500 izbranih mož mornariške pehote. Motivi, ki so vodili Italijane v boj proti Kantoncem, so poznani, če tudi govori o nekem čujanju civilizacije v Shangaju. Prepričani pa naj bodo že danes, da Sylockove menice na mešo Balkancev ne bodo nikdar vnovčili in da so časi tajen londonskega pakta minuli, odkar stoji milijon Jugoslovenov s puško ob nogi pripravljenih braniti dovolj drago plačano neodvisnost.

Čudimo se le resnim in presodnim Angležem, da jih Kobarid še

ni izučil in da ne računajo z uspehi, ki so jih doslej postigli razni italijanski osvojevalni detachmenti v Abesiniji, Tripolisu, Cirenajki, Albaniji in če hočete tudi na makedonski fronti, kjer so služili heroji za straženje skladišč in paradiranje po Solunu. Kajti če so že Lah tako naivni, da mislijo marširati v Peking tako, kakor so fašisti v Rim, potem jim tega ni šteti v zlo spricho njihovega fanfaronstva. Angleži pa bi kot dobri vojaki pač lahko računali s tem, da se Kitajci kraljevim italijanskim mornarjem ne bodo udali na tako miren in lep način kakor l. 1918. Jugoslovenci in da jim bodo samopozvani zavezniki v boju s Kitajci preje v nesrečo, kakor v pomoč!

6% obligacijsko posojilo mesta Ljubljane za zgradbo stanovanjskih hiš so nadalje podpisali: Neimenovan 2000 Din. Neimenovan 1000 Din. Anič Franjo, akad. slikar in prof. na III. realni gimn. 1000 Din. Neimenovana 5000 Din. Suštar Fran. lesna industrija in trgovina 20.000 Din. Barle Fran, mag. pisarniški ravnatelj v pok. 1000 Din. Neimenovana 5000 Din. Neimenovan 6000 Din. Rogl Slava, učiteljica 1000 Din. Neimenovan 1000 Din. Neimenovana 2500 Din. Neimenovana 2000 Din. Ilinikar Jože, činovnik drž. železnice 10.000 Din. Neimenovana 1000 Din. Neimenovan 500 Din. Derkota Josip, univerzitetni mehanik 400 Din. Neimenovan 500 Din. Neimenovan 1000 Din. Neimenovan 1000 Din. Neimenovana 500 Din. Neimenovan 1000 Din. Neimenovana 2000 Din. Neimenovan 1000 Din. Dr. Sturm Fran, profesor 1000 Din. Neimenovan 200 Din.

G. Čaplaku, lastniku mestnega kina v Celju polagamo na srce, da one majhne nemške predstave na njegovih plakatih izpusti. — Ni ga v Celju človeka, ki ne bi znal slovenski, in če ne zna, naj se uči. Upamo, da bo to opozorilo veljalo!

ZRNA.

2200 vagonov je še vedno uporabljanih za stanovanja železničarjev, ali z drugo besedo, osmo leto po ustanovitvi države biva še vedno najmanj

10.000

državnih nameščencev in njihovih svojcev po preperelih vagonih. V državnih blagajnah je bilo lahko najti

20.000.000 dinarjev

za izplačilo provizij v aferi Adamovske tovarne lokomotiv in vagonov. Ni pa bilo moči zgraditi vsaj zasilnih barak za nesrečne vagonarje, ki jih po zimji ubija mraz, poletji duši vročina. Naši krščanski socialci pa glasujejo za obezbedenje Radeta in bodo najbrže še nas napadli, češ da uganjamo demagogijo.

Pašičeve anekdote polnijo zadnje čase kolone izvestnih listov. Da spodbijmo tozadevno biografsko plat pokojnega patriarha radikalije dodajemo še mi eno.

Pred časom je bil v avdienci pri sedem premijeru i nek Orjunaš, ki ga je med drugim vprašal tudi to, kako je mogel kot predsednik vlade pristati na to, da so ga izvolili častnim predsednikom organizacije, kot je Srnao.

Pašič je zmajal z glavo, si pogladil brado in dejal:

»Pa, da, ovaj znate, nisam ja na ovaj pristao, jer me izabrala ovaj deca bez mog znanja...«

Angleži-Kitajci. »Ilustrirani Slovenec« si je očividno nadel za nalogo od časa do časa prav po notah potegniti svoje brunne bralce in jim servirati priloznostne potegavščine. Med mnogim naj omenimo samo ono s sv. Lucijo, ki jo je predstavil kot sliko Tolmina. V nedežo, dne 6. febr. je prinesel zopet kot verni kronist sliko iz aktualnih bojev na Kitajskem in v tjeji predstavil blagim »Slovenčevim« čitateljem navadne angleške vojske lovskega bataliona kot kitajske vojske, ki se borijo proti Angležem, najsi je slehernemu lajku v vojaških zadevah na prvi pogled mogoče točno konstatirati, da so ti »Slovenčevi« Kitajci povsem preprosti angleški dečki!

Maksimovič predsednik Orjune. Radič je že marsikatero razrdil in med te je prištevati tudi sledečo njegovo autentično informacijo, ki jo je publiciral v »Politiki«.

»On (namreč Boža Maksimovič) je pripovedoval, da bi bil predsednik Orjune, s Pribečevićem pa se je razgovarjal, da bi postal jugoslovenski

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

je najmodernejše urejena ter izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega. - Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. Ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku. - Brošure v malih in tudi največjih nakladah. Časopis, revije, mlad. liste.

Okusna oprema ilustrir. katalogov, cenikov in reklam. listov. Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne in srednje šole
Risanke, dnevniki in beležnice.

Mussolini. On je pijan človek celo tedaj, ko je trezen. Hotel je imeti Orjuno in postati diktator države, a mi vsi vemo kaj delajo diktatorji s Kralji.

Čudne pojme ima Radić o Orjuni, še bolj pa tisti, ki mislijo, da je moči postati predsednik Orjune tako lahko, kakor mnister ali narodni poslanec v veseli SHS. V politiki je vse mogoče, v Orjuni pa se ne bo nikdar našel pošten človek, ki bi mogel samo misliti na sodelovanje z ljudmi, ki so stavili svoje podpise pod protizakoniti akt o razpustu Orjune, četudi so se potem opravičevali v »Političnem glasniku«.

Tužni glasi.

Premestitev sodnih uradnikov. Iz uradnega sodniškega lista so posnete sledeče premestitve, odnosno odpuščanje slovenskih sodnih uradnikov: Petrič premeščen iz Ajdovščine v Lanciano (pokrajina Chieti), in sicer kot prvi tajnik tamšnjega državnega pravdnitstva; Čargo iz Pule v Busto Arsizio (pokrajina Milan); Kontel od koperske preture na preturo v Cremona, Milanovič od motovunske sodnije na koperski tribunal, Zega, najprej premeščen iz Trsta v Treviso, sedaj iz Trevisa na videmski tribunal; Močnik od toliminske preture na tribunal v Belluno; Tusolin že premeščen v Mestre, sedaj odpuščen iz službe.

Gonja proti Goriški Matici tudi v tržaški pokrajini. Društvo »Tabora« v Dolenji vasi se bo moralo te dni zagovarjati pred sodnikom v Senožečah radi nekega društvenega sestanka, ki se je vršil tik pred občinim zborom. Na tem sestanku, ki sta se ga udeležila tudi dva odposlanca društva »Prosveta«, pri katerem je društvo veljano, so govorili tudi o volitvi novega odbora. To je dalo neki dobri duši v kraju povod, da je šla karabinerjem ovaditi društvo, češ,

da je imelo volilni shod. Vršile so se preiskave. Zaman so obrazložili karabinerjem stvar. Odmev bo te dni pred sodiščem v Senožečah, kjer se bodo morali zagovarjati predsednik društva in odposlanca »Prosvete«. Medtem pa fašisti ne mirujejo. Drugega tega meseca so prišli tako miličarji v hišo društvenega predsednika in izvršili hišno preiskavo. Pri tem so našli nabitralno polo za Goriško Matico. Takoj so ga hoteli odpeljati. Na posredovanje nekega fašista pa so to opustili. Naslednjega dne pa so se vrnili in odgnali na karabinersko postajo predsednika in še dva člana in neko četrto osebo, ki sploh ni član. Vršilo se je strogo izpraševanje, pri čemur so jim grozili, da jih čaka težka ječa do treh let in so končno vzdignili tožbo proti predsedniku.

Italijanske šole v Franciji. Kakor znano, navajajo italijanski listi čimdalje bolj živo, kot nujen pogoj za zblizanje in za prijateljske odnose med Italijo in Francijo, pravico Italije, da ustanovi in vzdržuje za Italijane v Franciji italijanske šole.

Sedaj se je oglašil v tem vprašanju tudi neki *Rudolfo Foa* v »Piccolo dela Sera« od 2. februarja, kjer skuša pojasniti to vprašanje z raznih vidikov, predvsem s stališča Francije, ki si je stavila nalogo, da ogromno število tujcev, ki poleg tega od leta do leta celo narašča, asimilira in tako poveča število svojih prebivalcev.

V to svrhu se je ustanovil leta

1924. takozvani »Foyer francais«, z nalogo, da to delo pospeši in izvaja z vsemi zakonitimi sredstvi. Teoretično ni Foa dobil v francoskih zakonih nobene odredbe, ki bi naravnost prepovedala otvoritev drugojezičnih šol. Pač pa je šolski zakon iz leta 1886. v tem oziru dokaj nejasen. Radi tega je prišel članek do zaključka, da bo morala Italija bojevati hud boj, ako bo hotela doseči, da se ohranijo njeni pripadniki na Francoskem še dalje kot Italijani.

»Jadranski dan«. Italijanska narodna organizacija »Coscienza Adriatica« (Jadranska vest) in milanska revija »Adriatico nostro« sta izdali poziv na srednješolske profesorje, naj z vsvo vneto vzbujajo v šolski mladini veselje do zgodovine in zemljepisa Jadrana. Radi tega sta razpisali tudi poseben natečaj med srednješolci za najboljši spis o tozadevnih problemih, ki jih določi revija »Adriatico nostro«. Kot nagrade so določene srebrne in bronaste svetinje in dve prosti vožnji v Zader.

Tudi visokošolci se smejo udeležiti tekme s posebnimi problemi, zanje so določene dve zlati in več srebrnih in bronastih svetinj. Razun tega razpolaga komisija s posebno nagrado 3000 lir. Kot »Jadranski dan«, ko se bodo morali predložiti vsi spisi, se je določil 20. maj.

Člani vodstva tržaškega fašja. Ukazni list fašistovske stranke od 5. t. m. je objavil imena članov vodstva fašistovske organizacije

IVAN REBEK CELJE.

Tovarna vseh vrst tehtnic in ključavničarskih del ter koncesionirana inštalacija vodovodov.

Prejema tudi vsa v to stroko spadajoča popravila.

BAT'A

čevlje kupite najcenejše
v Samoprodaji

A. DROFENIK
CELJE, Glavni trg 9.

Tvrdba

L. M. ECKER SINOVA

splošno kleparstvo, vodovodna
inštalacija in centralne kurjave

se je preselila
iz Dunajske c. in Puharjeve ul.

v Slomškovo ul. št. 4

in prosi svoje p. n. naročnike, da tvrdko blagohotno
podpirajo v novih prostorih.

Prevzetejte gost. Valjavec (Reininghaus)

Cenjenemu občinstvu uljudno naznanjava, da sva
prevzela to staroznano gostilno, katero

otvoriva danes z domačo zabavo
pod imenom

gostilna „pri dobri kapljici“

Spodnja šiška, Frankopanska ulica št. 5.

Točila bodeva pristna štajerska in dalmatinska vina
ter skrbela za domačo kuhinjo po zmernih cenah.

Se priporočava

Rudolf in Marija Butič.

GRADBENO PODJETJE ING. DUKIČ IN DRUG

LJUBLJANA Bohoričeva ulica št. 24

Zlatorog terpentinovo milo

ta neprekosljiva sestava mila
in terpentina

vsebuje pristno
zlato!

V vsaki tisoči komad je
vtisnjen pristen zlatnik,
ki čaka srečnega kupca.
Kupite takoj komad
tega idealnega mila,
mogoče najdete tudi Vi
zlatnik!

la bučno olje „kronska znamka“

Din 5'- za 1 kg ceneje kakor namizno olje.

Din 8'- za 1 kg ceneje kakor mast.

Uporabite torej za salato in k pečenju samo bučno olje „KRONSKA ZNAMKA“!

Tovarna olja ALBERT STIGER, Slov. Bistrica.